Region Stockholm

14
Svar på skrivelse från Socialdemokraterna om att icke-demokratier inte ska äga vård i Region Stockholm
HSN 2022-0800

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utredning och beställarstöd
Matilda Hultgren

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-09-08

HSN 2022-0800

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna om att icke-demokratier inte ska äga vård i Region Stockholm

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Socialdemokraterna bland annat att icke-demokratiska regimer inte ska äga vård i Region Stockholm. De föreslår även att kvalificeringskraven i förfrågnings-underlagen skärps och att det införs skärpta riktlinjer gällande ägarprövningar samt att ärenden som är principiellt viktiga beslutas av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Socialdemokraterna i Region Stockholm

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Socialdemokraterna att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att genomföra en förnyad ägarprövning av vårdbolaget Capio som bedriver ett flertal vårdinrättningar, såväl vårdcentraler som S:t Görans sjukhus, i händelse av att det förvärvas av ett internationellt konsortium där bland annat Abu Dabi Investment Authority ingår. En sådan ägarprövning ska då beslutas av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Därutöver föreslår Socialdemokraterna att kvalificeringskraven i förfrågningsunderlagen ska skärpas genom att det införs ett demokratiskydd för Stockholmsvården, att det behövs skärpta riktlinjer vid ägarprövningar och att det politiska ansvaret för att besluta i principiellt viktiga fall behöver tydliggöras.

Överväganden

Reglering och hantering av ägarförändringar hos leverantörer
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar löpande med ägarförändringar och har upprättade rutiner för hur granskningen ska ske. I merparten av hälso- och sjukvårdsförvaltningens avtal regleras att leverantören skriftligen ska anmäla väsentliga förändringar till förvaltningen avseende ägarförhållandena hos leverantören eller dess eventuella moderbolag. Det ska även ägarförändringar som kan medföra att inflytandet på verksamheten påverkas.

Vid en ägarförändring föreslår hälso- och sjukvårdsförvaltningen om avtalet ska fortsätta gälla eller sägas upp. Om ett avtal ska sägas upp kan hälso- och sjukvårdsdirektören endast i vissa fall besluta om uppsägning av avtal. Nämnden fattar beslut om uppsägning när avtalsvärdet överstiger 50 miljoner kronor, eller vid avtal där beslut om ingående av avtal har fattats av nämnden. Uppsägning av avtal som ingåtts enligt lagen om valfrihetssystem ska i de flesta fall beslutas av avtalsutskottet. Hälso- och sjukvårdsnämnden har alltid möjlighet att återkalla beslut som delegerats.

Capio-koncernen och det eventuella uppköpet
Capio bedriver sin verksamhet genom flertalet dotterbolag på uppdrag av bland annat Region Stockholm, som huvudsakligen avser avtal tecknade med hälso- och sjukvårdsnämnden.

Ett av avtalen avser specialiserad akutsjukvård vid S:t Görans sjukhus. I upphandlingen ingick att vinnande anbudsgivare, det vill säga Capio Group Services AB (tidigare Capio AB), skulle köpa samtliga aktier utom en i det vårdbolag (Capio S:t Görans sjukhus AB) som driver akutsjukvården vid S:t Görans sjukhus. Region Stockholm äger således en aktie i det vårdbolaget och har rätt att köpa tillbaka bolaget. I avtalen som ingåtts med Capio tillåts inte Capio Group Services AB att överlåta aktier i Capio S:t Görans sjukhus AB utan Region Stockholms godkännande.

I november år 2018 förvärvades Capiokoncernen av det franska vårdbolaget Ramsay Générale de Santé. Bolaget är noterat på Euronext (European New

Exchange Technology) och ägs till 52,5 procent av det australienska multinationella vårdbolaget Ramsay Health Care Limited.

Enligt uppgifter som hälso- och sjukvårdsförvaltningen inhämtat har ett konsortium i april 2022 lagt ett bud på Ramsay Health Care, som är majoritetsägare till Ramsay Générale de Santé. Konsortiet leds av ett amerikanskt investmentbolag vid namn KKR & Co. I konsortiet ingår även den australienska pensionsfonden HESTA och en statlig fond från Abu Dhabi (Abu Dhabi Investment Authority, ADIA).

Hälso- och sjukvårds-förvaltningen har i nuläget inte mottagit några anmälningar om väsentliga ägarförändringar från de dotterbolag till Capio som bedriver verksamhet på uppdrag av Region Stockholm. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i olika sammanhang efterfrågat information om status för den eventuella ägarförändringen, exempelvis vid uppföljningsmöte med Capio st. Görans sjukhus den 8 juni 2022. Vid dessa tillfällen har leverantörerna inte haft någon ytterligare information att delge förvaltningen.

Förslag om skärpta riktlinjer vid ägarprövning
Socialdemokraterna föreslår skärpta riktlinjer vid ägarprövningar.
I avtalsförvaltningen ingår det att vid alla typer av förändringar som exempelvis när handläggningen av en ägarförändring görs säkerställa att åtaganden som leverantören ingått enligt avtalet fortsatt kommer att utföras, och att förändringen inte påverkar sjukvårdssystemet och patienterna på ett negativt sätt.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har i juni 2022 fått ett regeringsuppdrag om att genomföra en studie avseende utländskt ägande och investeringar inom hälso- och sjukvården och omsorgen (S2022/02860). Det gäller särskilt när investeraren har koppling till slutna, odemokratiska och antagonistiska stater.

Regeringen har även genomfört en utredning med syfte att kontrollera uppköp och strategiska förvärv av bolag för att begränsa utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden. Utredningen *Granskning av utländska direktinvesteringar* (SOU 2021:87) föreslår en helt ny lag som föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Detta dels då befintliga regelverk inte är tillräckliga, exempelvis Säkerhetsskyddslagen (2018:585) när en verksamhet bedöms vara säkerhetskänslig och olika typer av säkerhetsskydd kan komma att aktualiseras.

EU beslutade våren 2022 med anledning av kriget mot Ukraina om förbud mot tilldelning och fortsatt fullgörande av offentliga kontrakt med Ryssland, som även tar sikte på ägare.

Förslaget att införa demokratiskydd för vården i Stockholm genom skärpta kvalificeringskrav
Socialdemokraterna föreslår i skrivelsen att i kvalificeringskraven införa ett demokratiskydd för Stockholmsvården. Syftet med de skärpta kraven är att skydda vård från att köpas, drivas eller tas över av icke-demokratiska regimer. Främmande makt och underrättelsetjänster ska inte ges tillgång till stockholmarnas patientuppgifter.

Inom lagen om offentlig upphandling (LOU) finns idag mycket begränsade möjligheter att ställa krav på ägarstrukturen. Gällande lagstiftning har enbart fokus på krav på den leverantör som den upphandlande myndigheten tecknat avtal med. Vad gäller lagen om valfrihetssystem (LOV) kan det finnas viss möjlighet att ställa krav på ägarstrukturen. Rättsläget är dock oklart. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer därmed att det inom befintlig upphandlingslagstiftning finns begränsade möjligheter att utesluta leverantörer på grund av vissa ägarstrukturer.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen följer aktivt regeringens åtgärder inom området och kommer att anpassa så väl avtalsbestämmelser som rutiner om ny lagstiftning ger dessa möjligheter.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Linda Jakobsson
T.f. avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-09-08

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Skrivelse om att icke-demokratier inte ska äga vård i Region Stockholm

Vem som helst ska inte kunna bedriva vård i Region Stockholm. Moderaternas marknadsexperiment och privatiseringar har gått så långt att bolag med nära band till den kinesiska regimen har tillåtits ta över vård i Region Stockholm. Nu står en ny icke-demokratisk regim på kö för att köpa vårdbolag i vår region.

Vårdbolaget Capio som driver flertalet vårdinrättningar i Region Stockholm, däribland såväl vårdcentraler som S:t Görans sjukhus kan komma att köpas upp av ett internationellt konsortium där land annat Abu Dhabi Investment Authority ingår. Denna investeringsfond ägs av Förenade Arabemiraten, som bland annat kritiserats för bristande mänskliga rättigheter och tortyr.

Socialdemokraterna menar att det inte är lämpligt att en sådan regim driver vård i vår region. Om Capio förvärvas av staten Förenade Arabemiraten bör omgående en förnyad ägarprövning av denna vårdgivare genomföras. En sådan principiellt viktig ägarprövning bör även beslutas om politiskt av hälso- och sjukvårdsnämnden, och där kommer Socialdemokraterna föreslå att nämnden inte godkänner att ägarförändringen.

Vidare anser Socialdemokraterna att det bör införas ett demokratiskydd i Stockholmsvården, som hindrar icke-demokratier från att teckna och ta över vårdavtal i vår region. Främmande makt och underrättelsetjänster ska inte ges tillgång till stockholmarnas patientuppgifter. Riktlinjer för ägarprövningar måste skärpas och det politiska ansvaret för att besluta i principiellt viktiga fall måste tydliggöras.

Vi måste ta tillbaka den demokratiska kontrollen över sjukvården. Vår uppfattning är att vem som helst inte ska kunna äga och driva stockholmarnas sjukvård. Det får vara nog med denna dumdristiga och ansvarslösa politik.

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att genomföra en förnyad ägarprövning av vårdgivare Capio i händelse av att det förvärvas av Abu Dhabi Investment Authority

att beslut kring denna ägarprövning ska tas av hälso- och sjukvårdsnämnden

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att införa ett demokratiskydd för Stockholmsvården genom att skräpa kvalificeringskraven i förfrågningsunderlagen inom nämndens ansvarsområden i syfte att skydda vård från att köpas, drivas eller tas över av icke-demokratiska regimer

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att skärpa riktlinjer gällande ägarprövningar samt förtydliga behovet av politiska beslut i principiellt viktiga fall

Socialdemokraterna i Region Stockholm